

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 1.

Lýsingaprisur fyri petittreglu: 30 oyr. á forsiðuni,
20 oyr. á 3. og 4. síðu. Víst stjórnar lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Tírsdag hin 6. januar 1931.

Kostar kr. 1.50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bilagt á posthúsum, brævasvarstøðum
og skrivstovum. Telf. 143.

5. árg.

Tandlæge BREND

træffes 11-5. Telf. 114.

Allir føroyskir fiskimenn brúka nú
v. Toor's
hálandsku oljklæðir.

HVIS MAN HAR fulgt nógenlunde med i Sambandspartiets politiske Virksomhed, har man ikke kunnet undgå at have lagt Mærke til de til Tider meget smudsige Vaaben, der har fundet Anvendelse i Partiets Virksomhed.

At saavel Sambandspartiet som Partiorganet »Dimmal« ikke har været saa nøjeregnende med Hensyn til Valg af Midler til at tilsele politiske Modstandere, er en Kendsgjerning, som vi ikke ved denne Lejlighed skal komme nærmere ind paa. Men Partiet har gennem alle de Aar, det har eksisteret, levet paa forskellige politiske og ikke politiske Dumheder, tilmed Nederdrægtigheder, der kan være og er begaaede af forskellige danske Mænd, der har opholdt sig paa Færøerne i et kortere eller længere Tidsrum.

Hver eneste Gang en danskfodt Mand har været, lad os sige uheldig i sin Optraeden overfor Færinger, enten i Tale eller Skrift, eller ogsaa paa andre Omraader, saa har »Dimmal« optraadt paa Arenaen og forsvaret de uheldige. Man har ikke indskrænket sig til at sige, at der maa være handlet i Tænkeshed, eller at Vedkommendes Kendskab til Færøerne og Færinger har været saa flygtigt, og hvis denne havde været bedre orienteret o. s. v., ja saa vilde alt have været anderledes. Nej, Organet har taget sig meget varmt af de uheldige, og det mærkelige er, at det slet ikke er for Personens Skyld, det har man ogsaa kunnet lægge Mærke til. Hver eneste Fejl en dansk Mand begaar paa Færøerne eller overfor Færinger, har »Dimmal« arbejdet for at fastslaa som rigtigt og retfærdigt. Og man behøver ikke at spørge: Med hvilken Hensigt jonglerer Bladet saaledes?

Jo, Hensigten er tydelig. Det i 1906 paa en opdigtet Fare opstillede Parti skal, for at holde det hele gaende, skifte med noget, der tiltaler i konservative Kredse nede i Danmark — og naturligvis ogsaa i samme Slags Atmosfære herhjemme. Partiet gør det paa den Maade, at paa Trods af at man inderst inde er klar over, at en dansk Mand har optraadt forkert overfor Færinger, naar denne bliver

kritiseret, stiller sig som Forsvarer, ikke af Vedkommende Person, men af hele den danske Nation. Det er helt ynkelige Figurer, Sambandspartiet kan gøre af Ivrighed for at spille den danske Nations Forsvarer. Det er en smuk Opgave, men en lidet tiltalende politisk Spekulation, Sambandspartiet har drevet her i de forløbne Aar. Det er nederdrægtigt at spekulere i rene menneskelige Følelser, men det er en grov Frækhed at spekulere i Dumheder og udnytte disse til egen Fordel.

Sambandspartiet har lige siden dets Start raabt op om Partiets Kærlighed til Danmark og alt Dansk, og de eneste Chancer det har haft til Udladning af sit gode Hjertelag er, naar der er Dumheder under Opsejling, begaaede af en eller anden dansk Mand, der ganske naturligt bliver kritiseret af Færinger. Det er Partiets Existens, det gælder, og saa er Dumhederne

velkomne, jo flere des bedre. Sambandspartiet kan paa den Maade fortsætte at skrive op om dets Kærlighed til Danmark og Danskerhad i andre færøske Kredse.

I Danmark er jo Forholdet det, at Dumhed er Dumhed uden Hensyn til, hvem der begaar den. Det er kun paa Færøerne, at en dansk Mand kan begaa Dumheder af politisk Karakter, som han kan roses og æres for, ja blive Minister paa. Det er Sambandspartiets Opgave at sørge herfor.

Men om denne utiltalende Maade at drive Politik paa herhjemme vil fremme det gode Forhold mellem Danmark og Færøerne, er et Spørgsmaal — et stort Spørgsmaal endda. Det turde være, at man i adskillige Kredse i Danmark vilde betakke sig for Sambandspartiets Tjælneste, der, naar alt kommer til alt, mere og mere faar Karakter af Bjørnetjeneste.

Sølustøða fyri fiskimenn.

Føroyskir fiskimenn vilja hava egna sølustøðu. — Nólsoyar
sóknar fiskimenn heita á stjórn Føroya Fiskimannafelags.

I fleiri ár hevur verið talað um, at fiskimenn skuldi átt egna sølustøðu. Nólsoyar sóknar fiskimenn hava nú reist henda spurning og sent soljóðandi til stjórn Føroya Fiskimannafelags:

Nólsoy, 30. decembr 1930.

Til stjórn

»Føroya Fiskimannafelags«.

»Føroya Fiskimannafelag«, Nólsoyar sókn, helt felagsfund 23. dec. í ár. Á hesum fundi vóru núverandi kor fiskimanna nógv umtalað. Serliga var hildið fram, at søluviðurskifti okkara vóru heilt út av lagi vánalig, so vánalig, at tey eisini eiga sjna skuld í, at ikki gongst so væl at fáa peningin, umframt at illa gongst við fiskaprisi. Limir vóru allir á einum máli um, at her átti »Føroya Fiskimannafelag« at roynt at fingið annað og betur skil á, og sjálvt byrjað eina sølustøðu fyri og við triðingsparti fiskimannsins.

Við tí endamáli at fáa skrivligt uppskot fram um sølustøðu og onnur mál, ið vera kundi bæði limum og felagnum at gagni, samtykti fundurin at seta niður eina 7-manna nevnd til at samræðast um henda stóra spurning og koma fram við uppskoti sum skjótast.

I nevndina komu hesir: Johan F. Danielsen, frá »Føroya skipara- og navigatorfelag«, Valde-

Thomsen, eisini úr sama felag, Carl Nielsen, sóknarformaður Fiskimannafelagsins, Nólsoyar sókn, Krebs Jacobsen, úr »F.F.«, Arnold Hansen, »F.F.«, og N.P. Nicolajsen, »F.F.«.

Nevndin helt fund kvøldið eftir, har allir vóru til staðar. Til nevndarformann var valdur Johan F. Danielsen.

Nevndin kom á samt um at bera hjálagað uppskot fram fyri felagið at samtykkja og senda til stjórn »Føroya Fiskimannafelags«.

Vit loyva okkum tí at senda uppskotini fram og biða um, at tey koma til viðgerðar á einum sókna- og sýsluformannafundi 2. febr. — á Kyndilsmessu — 1931.

»Føroya Fiskimannafelag«, Nólsoyar sókn.

Carl Nielsen,
sóknarformaður.

A. Sølustøða.

»Føroya Fiskimannafelag«, Nólsoyar sókn, skorar á stjórn »Føroya Fiskimannafelags« at taka upp til viðgerðar:

1) »Føroya Fiskimannafelag« byrtir keypslu- og sølustøðu í einari stórra bygd, við deildum kringum allt landið, har ferðasambandið og lendingviðurskifti eru lagalig.

2) Sølustøðan hevur fyribils til endamáls at varðveita triðingsparti fiskimannsins, ið altíð verður at býta frá, og selja hann gjøgnum egna umboðsmann, annaðhvørt í bleivum ella virk-

aðum standi, úti á marknaðarplássunum.

3) Felagsformaður »F.F.« skal við neyðturvuligari kantórhjálpi leiða sølustøðuna og vera umboðsmaður hjá sølustøðuni. Hann skal kanna um marknaðarviðurskifti, so selt kann vera, táð best er.

4) »Føroya Fiskimannafelag« útreiður allan tann pening, sum tað vil kosta at halda sølustøðu við deildum, kantórhald og húsaleigu, allan ferðapening, ið krevst til at halda umboðsmannin í sambandi við marknaðarplássini, ið best gerst við at hann av og á sjálvur ferðast til tey.

5) Lønviðurskifti formannsins, sum eftir hesum uppskoti eisini verður umboðsmaður fyri fiskisølu, vera nú tikið upp til viðgerðar heilt av nýggjum.

6) Frælsi fiskimannsins má, umframt at triðingsparturin verður í varðveitslu hjá sølustøðuni, eisini tryggjast við, at fiskimaður sjálvur og húski hans fær sínar neyðsynjarvörur, uttan at gerast heftur av tí reiðara, fiskimaður siglur fyri, og skal kantórið fyri sølustøðuna fyribils gera sáttmála við vissar føroyskar handilsmenn um at lata vóru og klæði o. a. til limir av Fiskimannafelagnum. Um neyðturvuligt gerst fyri at bjarga peningaligum umstøðum, skal »Føroya Fiskimannafelag« sækja um statsgaranti.

Sjálvandi vil eitt so stórt og munagott framtak av føroyskum fiskimannum kosta nógvan pening at seta í verk, og eyðsæð er, at tað í fyrstani má krevjast, at fiskimenn eisini rinda sín part. Soleiðis má øll ogn »F.F.« ganga til at reisa hesa fyriløku, og limagjaldið, ið horið hevur felagið, má av somu orsök eisini hekkast ein hóskandi mun.

B. Felagslógin.

1) Felagslógin gr. 2, fyrsta stykki verður broytt hagar, at »ein og hvør kann gerast limur av fiskimannafelagnum, hvors starv ikki gongur móti gr. 3 í felagslógini«.

2) Sum nýtt stykki verður sett: »Arbeidsmannafelagini í Føroyum skulu eiga heimild til at ganga inn í meginfelagsskap við Fiskimannafelagið, so at felagsskapurin gerst stórur millum hitt arbeiðandi fólk, bæði á sjógv og landi«.

3) Seinasta stykki í gr. 2 verður broytt soleiðis, at tað samsvarar við uppskotið um sølustøðuna.

C. Felagsformaðurin og umboðsmaðurin.

1) Sett verður ein trýmannanevnd, ið skal hava í umboði at bjóða út hettar felagspláss. Maður, ið tikið verður til hettar starv, skal hava fullan kunnleika til organisatiónsviðurskifti, vera handilskonur og málkonur.

Trýmannanevndin, ið tekur móti umsóknun, skal hava rætt til at festa ein slíkan mann í 2 ár fyri fyrst, og um hann roynist væl, verður hann tikið sum fastur formaður og um-

boðsmaður fyri »Føroya Fiskimannafelag«.

2) Sóknarformenninir saman við sýsluformanninum velja hesa trýmannanevnd, eftir uppskotum frá sóknunum.

D. Roknskapurin.

1) Roknskapur felagsins verður granskodaður tvær ferðir um árið, fyrstu ferð fyri januar hálfvár og aðru ferð fyri juli hálfvár.

2) Roknskapsgranskodarar vera valdir á sama hátt, sum ávíst er viðvíkjandi áðurnevndi trýmannanevnd.

Nólsoy, 24. decembr 1930.

Johan F. Danielsen, V. Eide,
frmd.Karl Nielsen, Hans Thomsen,
Arnold Hansen, Krebs Jacobsen,
Niels Pauli Nicolajsen.

»Føroya Fiskimannafelag«, Nólsoyar sókn, helt felagsfund 25. dec. í hs. á. Á hesum fundi vóru frammanfyri standandi uppskot nevndarinnar framlagd og einmælt samtykt av fundinum.

Nólsoy, 25. decbr. 1930.

S. O. J. Lindenskov, Karl Danielsen, Jon Jacobsen, Erling Hansen, Oluf Jacobsen, Pritjof Jacobsen, Esmar Holm, Oliver Nolso, Jens Hansen, Chr. Johs. Joensen, Edvard Eide, Lars A. Jacobsen, Oliver Jacobsen, Johannes Nielsen, Meinhardt Lindenskov, Napoleon Jacobsen, Jacob Wang, Axel Joensen, Clement Jacobsen, Sigmund G. Jacobsen, Arne Joensen, Sofus Lindenskov, Mads Emil Joensen, Peter Thomsen, Sigmund Danielsen, Sigmund Jacobsen, Peter Hans Joensen, Abraham Joensen, Leiv Hansen, Mikal Thomsen, Sigmund Joensen, Jens N. Nicolajsen, Zakarias Danielsen, Poul Nicolaj Poulsen, Einar Jacobsen, Hans Poulsen, Niels F. Nielsen, Jan Jacobsen, Sofus Nielsen, Mikkel Joensen, Johan O. Hansen, Mikkjal Holm, Johannes Jacobsen, Joen Joensen, Edvin Thomsen, Herluf Thomsen, Sigmund Jacobsen.

Sjóvinnulánsgrunnurin.

I summar sendi arbeiðisnevndin, ið starvast fyri Sjóvinnulánsgrunninum, mann út um oyggjarnar til at koma sær á tal við umboðsmenninar og aðrar, ið kundu hugsað at vilja gera eitt arbeiði hesum verki til frama. Umboðsmenn høvdu flest allir góðar vónir um, at peningurin fór at ganga væl inn í heyst, og reiðarar og aðrir, ið varð av fiskiskapi, tóku teir nógvu væl undir og lovaðu at virka fyri at fáa teknað til heystar tað, sum í vantaði av teim 300.000 kr., ið av fyrstan til vóru ætlaðar at vera grundpeningur í hesum grunni.

Hetta var, tá ið ljóðaði frá orýnnu av fiski bæði undir Íslandi og undir Grønlandi, og